

SİLAJI TANIYORMUYUZ?

SİLAJ NEDİR?

Hayvan turşusu olarak ta bilinen silaj,çeşitli yem bitkilerinin havasız ortamda bırakılarak turşulaşması ve tat,koku olarak değişikliğe uğraması ile oluşmuş sulu kaba yemdir.

NİÇİN SİLAJ YAPMALIYIZ?

Silaj,hem ucuz olması,hem de hayvanların sağlık ve verimlerini olumlu etkilemesi dolayısıyla süt sığırcılığında göz ardı edilemeyecek olan değerli bir yemdir.

İşte,silaj yapmamızı gerektiren birkaç neden:

+ İlbahar ve yaz aylarında yeşil yemler bolca bulunabilirken bu yemler daha kışa girmeden tükenmekte,bunun sonucu olarak ta kış boyunca saman ve fabrika yemine dayalı besleme yapılmaktadır.İşte,yeşil yemin bulunmadığı dönemlerde sulu kaba yem ihtiyacını karşılayacak tek yem maddesi silajdır.Silaj sayesinde yaz-kış hayvanlarımıza yeşil sulu yem yedirilerek verimlerindeki mevsimlere bağlı dalgalanmaları önlemiş oluruz.

+ Silajın üretim maliyeti çok düşüktür;ucuz olması yanında verime katkısı fazladır.

+ Hayvanlar tarafından iştahla tüketilir.

+ Kuruduğu zaman sertleşerek hayvanların severek yiyemeyeceği birçok bitki silaj yapıldığında hayvanlar tarafından iştahla yenir.

+ Silajla beslenen hayvanların sağlıklı,tüylerinin parlak olduğu görülür.

+ Silaj diğer yemlere göre çok az yer kaplar.1 m³'lük silaj yaklaşık 700 kg.a karşılık gelir.

+ Silaj açılmadıkça yıllarca bozulmadan kalabilir.

+ Yeşil yemler kurutulurken meydana gelen kayıplar silaj ile en aza indirilebilir.

+ İlimizde bolca üretilen şeker pancarının yaprakları ile posası kısa bir sürede yedirilebilmekte,kuruma ve bozulmadan dolayı da zayı olmaktadır.Şeker pancarının posası ve yapraklarından silaj yaptığımızda ise kış boyunca hayvanlarımıza yedirmemiz mümkün olacaktır.

HANGİ YEM BİTKİLERİNDEN SİLAJ YAPILABİLİR?

Başta mısır,arpa,buğday,sudan otu hasılı olmak üzere yonca,korunga,fiğ, çayır-mera bitkileri,hayvan pancarı yaprakları gibi bir çok yem bitkisinden silaj yapılabilir.İçlerinde en avantajlı ve kalitesi yüksek silaj,mısırdan yapılandır.

SİLOLAR HANGİ ÖZELLİKLERİ TAŞIMALI?

SİLO: Silajın hazırlandığı ve korunduğu yapılara Silo denir.

En çok kullanılan silolar;2 veya 3 tarafı duvarlarla çevrili,beton ya da taştan yapılan HENDEK SİLOLAR ile toprak zemin üzerine sap saman serip örtü malzemesi olarak da plastik örtü veya toprak kullanılarak çok ucuza mal edilebilen TOPRAK ÜSTÜ SİLOLARI dır.

Silo çeşidi ne olursa olsun,silaj yaparken dikkat edeceğimiz hususlar;

- + Yeşil yemin iyi sıkışması
- + Yemin hava almasının önlenmesi
- + Olabildiğince ucuz malzeme kullanılması
- + Ancak kullanılan malzemenin yemin niteliğine zarar vermemesi gerekir.

SİLAJA EKLENEN KATKI MADDELERİ NELERDİR?

TAHİL KIRMASI: Arpa,buğday,mısır kırması silajı enerji,kısmen de proteince dengeler.

MELAS: Koyu olan melas aynı miktar sıcak su içinde eritilir ve bir süzgeçli kovayla silaj yapılacak yem üzerine dökülür.

TUZ: Proteince yüksek yemlere katılır.

ÜRE: Miktarı çok iyi ayarlanmalı ve belli yerlerde birikmesi önlenmeli,yoksa üre zehirlenmesine yol açabilir.1 ton yeşil yeme homojen dağıtılmak koşuluyla 3-4 kg.katılabilir.

HER YEM BİTKİSİNİN SİLAJINA KATKI MADDESİ İLAVE ETMEYE GEREK VARMIDIR?

Hayır,yoktur.Örneğin,mısır silajı,fiğ-arpa silajı ya da şeker pancarı yaprakları silajına herhangi bir katkı maddesi eklemeye gerek yoktur.

Yonca,fiğ gibi protein oranı yüksek yem bitkilerinden silaj yapılırken arpa, buğday kırması veya melas katılmalıdır.

İYİ BİR SİLO YEMİ HANGİ ÖZELLİKLERE SAHİP OLMALI?

İyi bir silo yeminin rengi zeytin yeşili,kokusu hoşça giden asidik bir koku olmalıdır.

Yaprak ve saplar bozulmamış olmalı,yapışkan bir görünüm vermemelidir.

Yem pis kokulu ve koyu kahverengi ise yedirilmemelidir.

SİLAJ YAPILDIKTAN NE KADAR ZAMAN SONRA AÇILMALI?

Silaj yapıldıktan 45 gün sonra olgunlaşmasını tamamlar.Ancak 2 ay sonra açılmasında fayda vardır.

SILAJ SÜT SIĞIRLARINA GÜNLÜK NE KADAR VERİLMELİ?

Sığırlara her 100 kg.canlı ağırlık için en fazla 5-6 kg.silaj verilebilir.

Sağmal inek rasyonlarına 10 kg.dan az,35 kg.dan fazla silaj konulmamalıdır; günlük ortalama 20 kg.silaj rahatlıkla verilebilir.Düve ve danalara günde 5-10 kg.tosunlara ise 15-20 kg.kadar verilebilir.

Silaj hayvanlar alışıncaya kadar azar azar verilmelidir,verilmeye başladıktan sonra ise belirtilen miktarlarda kesintisiz olarak verilmelidir.Bir gün yedirilir, birkaç gün ara verilirse sindirim bozukluklarına yol açabilir.

Süt ineklerine silaj sağımdan mümkün olduğunca uzun bir süre önce ya da sağımdan sonra verilmelidir;aksi takdirde süte silaj kokusu bulaşır.

Silaj konusunda daha fazla bilgi için Gıda,Tarım ve Hayvancılık İl/İlçe Müdürlükleri ile Yetiştiriciler Birliği'ne başvurabilirsiniz.

Ayşe ÇETİN
Tarım Danışmanı

Hacı ŞAHİNOK
Tarım Danışmanı

